

Asia: Asia VN/4219/2023

Lausuntopyyntö peruspankkipalveluja ja luottolaitoslainsäädäntöä koskevasta arviomuistiosta

1. Peruspankkipalvelut

Kommenttinne peruspankkipalveluita koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuistion luku 2)? Voitte tässä yhteydessä tuoda esille myös arvioitanne eri toimenpidevaihtoehtojen vaikutuksista.

Suomen Taloushallintoliitto ry (jatkossa Taloushallintoliitto) kiittää valtiovarainministeriötä pankkipalvelujen saatavuutta koskevan tilanteen selvittämisestä arviomuistiossa. Taloushallintoliitto on saanut tilitoimistoilta vuosien ajan huolestuneita yhteydenottoja toiminimiyrittäjien, yritysten ja muiden oikeushenkilöiden vaikeuksista saada peruspankkipalveluja. Taloushallintoliiton syyskuussa 2023 tekemä tutkimus kertoo, että 82 prosenttia tilitoimistoista on kohdannut asiakasyrityksissään ongelmia peruspankkipalveluiden saamisessa. Aiempi tutkimus vuodelta 2019 kertoi, että 45 prosenttia tilitoimistoista oli kohdannut ongelman asiakaskunnassaan. Tilanne on viime vuosina jatkuvasti pahentunut.

Ongelma ei koske pelkästään ulkomaalaistaustaisia yrittäjiä tai yrittäjiä, joilla on luottohäiriötä henkilökohtaisessa elämässään. Tällä hetkellä myös kantasuomalaisen, luottohistorialtaan moitteettoman yrittäjän on erittäin hankalaa saada yrityksilleen pankkitiliä, ellei yritykselle ole merkittävää varallisuutta tai huomattavaa tarvetta vieraan pääoman muotoiselle rahoitukselle.

Ongelma ei koske pelkästään Suomessa jo toimivia yrityksiä. Business Finlandin asiantuntija oli syksyllä 2023 yhteydessä Taloushallintoliittoon ja kertoi, että heidän asiakkaidensa on vaikea saada pankkitiliä Suomessa.

Tämä pankkipalvelujen saatavuusongelma on arviomuistiossa selkeästi tunnistettu.

Ilman pankkitiliä liiketoiminnan harjoittaminen on käytännössä mahdotonta. Ongelmaa voi koettaa kiertää esimerkiksi toisesta EU-maasta hankitulla pankkitilillä, mutta esimerkiksi kuluttajaliiketoiminnassa tästä on merkittävää haittaa yrityksen julkisuuskuvalle ja taloushallinnon hoidolle. Erityisesti ulkomaalaistaustaisen yrittäjän luotettavuuskuva kärsii perusteettomasti siitä, jos hän ilmoittaa ottavansa vastaan vain käteismaksuja.

Arviomuistiossa esitetään yhtenä ongelman ratkaisukeinona peruspankkipalvelujen tarjoamisveloitteen laajentamista. Muistio toteaa: "Luottolaitoslain 15 luvun 6 ja 6 a §:ään sisältyviä säännöksiä asiakkaan oikeudesta peruspankkipalveluihin olisi perusteltua harkita laajennettavaksi koskevaksi yrityksiä ja yhteisöjä sekä elinkeinotoimintaa harjoittavia luonnollisia henkilöitä." Taloushallintoliitto kannattaa tätä muistiossa ehdotettua ratkaisua. Näkemyksemme mukaan alempiasteisella ohjeistuksella tai pankkien omaehtoisella kehittämisellä ei saavuteta tyydyttävää tilannetta. Havaintojemme mukaan finanssiala ei tunnista yritysten ja muiden yhteisöjen ongelmia peruspankkipalveluiden saatavuudessa tai vähättelee ongelmia tietoisesti.

Taloushallintoliitto ymmärtää, että finanssialan toimijoilla on merkittävät veloitteet, riskit ja vastuut rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen torjunnassa. On myös selvää, että asiakkaan tuntemisesta ja rahanpesun torjunnasta aiheutuu finanssialan toimijoille huomattaviakin kustannuksia. Tämän vuoksi lainsäätäjän ja –valvojan pitäisi myös suunnitella toimia, joilla finanssialan toimijoiden riskejä ja kustannuksia kohtuullistetaan niiden yritys- ja yhteisöasiakkaiden osalta, joille ne ovat mahdollisen ja toivottavan lainsäädäntömuutoksen jälkeen veloitettuja peruspankkipalvelut tarjoamaan.

Toivomme, että Suomen hallitus osoittaa tässäkin asiassa halua ja kykyä kehittää yritystoiminnan ja työllistämisen edellytyksiä Suomessa. Pankkipalvelujen saatavuus mikro- ja pk-yrityksille on tällä hetkellä inhimillinen, taloudellinen ja yhteiskunnallinen ongelma.

2. Käteisen saatavuus ja käytettävyys

Kommenttinne käteisen saatavuutta ja käytettävyyttä koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuistion luku 3)?

-

3. Asiakkaansuoja- ja menettelytapasääntely: hyvä pankkitapa ja sopimusehtosääntely

Kommenttinne hyvää pankkitapaa ja sopimusehtosääntelyä koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuistion luku 4)? Voitte tässä yhteydessä tuoda esille myös arvioitanne eri toimenpidevaihtoehtojen vaikutuksista.

-

4. Luottolaitosten toimintaa ja riskienhallintaa koskeva sääntely

Kommenttinne luottolaitosten toimintaa ja riskienhallintaa koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuistion luku 5)? Voitte tässä yhteydessä tuoda esille myös arvioitanne eri toimenpidevaihtoehtojen vaikutuksista.

-

5. Talletuspankkien yhteenliittymät

Kommenttinne talletuspankkien yhteenliittymälainsäädäntöä koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuistion luku 6)? Voitte tässä yhteydessä tuoda esille myös arvioitanne eri toimenpidevaihtoehtojen vaikutuksista.

-

6. Luottolaitosten yhteisölait

Kommenttinne luottolaitosten yhteisölainsäädäntöä koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuistion luku 7)? Voitte tässä yhteydessä tuoda esille myös arvioitanne eri toimenpidevaihtoehtojen vaikutuksista.

-

7. Muut havainnot ja huomiot

Voitte tässä yhteydessä tuoda esille muita kuin edellä mainittuihin teemoihin liittyviä havaintoja ja huomioita arviomuistioon liittyen.

-

Fredman Janne
Suomen Taloushallintoliitto ry